

**Р.В.Маньківська (Київ), Є.М.Скляренко (Київ)**

### **ЮВІЛЕЙ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ П.Т.ТРОНЬКА**

12 липня 2005 р. громадськість України широко відзначила 90 років від дня народження академіка НАН України, першого віце-президента Української академії історичних наук, завідувача відділу регіональних проблем історії України Інституту історії України НАНУ, голови Головної редакційної колегії науково-документальної серії книг "Реабілітовані історією", голови правління Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини ім. Олеся Гончара, голови правління Всеукраїнської спілки краєзнавців, Героя України, лауреата Державної премії СРСР, заслуженого діяча науки і техніки України ПЕТРА ТИМОФІЙОВИЧА ТРОНЬКА – талановитого вченого, видатного державного і громадського діяча, патріарха українського краєзнавства, невтомного подвижника збереження історико-культурної спадщини України.

Урочистості пройшли в Колонному залі Національної філармонії України, де зібралася чисельна аудиторія шанувальників П.Т.Тронька, його колеги, друзі, однополчани, учні. Засідання відкрив президент Національної академії наук України академік Б.Є.Патон, який відзначив вагомі наукові здобутки ювіляра на історичній ниві. Директор Інституту історії України академік НАНУ В.А.Смолій розповів про життєвий шлях Петра Тимофійовича, ґрунтовно охарактеризував його внесок у розробку актуальних проблем історичної науки, створення її важливого наукового напрямку – історичного краєзнавства.

Вітання П.Т.Троньку направив Президент України В.А.Ющенко (текст вітання публікується).

Від імені Голови Верховної Ради України, академіка НАНУ В.М.Литвина ювіляра вітав перший заступник Голови Верховної Ради України А.І.Мартинюк,

який вручив йому Почесну грамоту Верховної Ради України за вагомий внесок у розбудову української державності, наукові досягнення.

Вітального листа Прем'єр-міністра України Ю.В.Тимошенко зачитав віцепрем'єр Р.П.Безсмертний, відзначивши непересічні заслуги Петра Тимофійовича як державного діяча, який працював на посаді заступника Голови Ради Міністрів України протягом 17 років.

Теплі слова на адресу ювіляра прозвучали від міністра освіти і науки України С.М.Ніколаєнка, заступника міністра закордонних справ України В.С.Огризка, заступника міністра культури та туризму України В.Корнієнка, заступника Голови Служби безпеки України генерал-полковника В.В.Шеремети, генерала армії, Героя України І.О.Герасимова, відомого українського поета, народного депутата України Б.І.Олійника, академіка НАН України П.П.Толочка. Ректор Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, академік НАН України, Герой України В.В.Скопенко оголосив рішення Вченої ради університету про присвоєння Петру Тимофійовичу звання почесного доктора Київського національного університету. Подібне рішення прийняла також вчена рада Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, ректор якого професор В.П.Андрущенко вручив ювіляру мантию почесного доктора університету.

Вітаючи П.Т.Тронька, народний депутат України В.М.Олуйко – голова наглядової ради Хмельницького інституту регіонального управління і права вручив академіку посвідчення почесного доктора інституту. Петра Тимофійовича привітали ректори Дніпропетровської національної гірничої академії України академік НАНУ Г.Г.Півняк, Харківського національного університету професор В.С.Бакіров, Кам'янець-Подільського державного університету професор О.М.Завальнюк.

Від імені міжнародної громадської організації "Харківське земляцтво", яку очолює П.Т.Тронько, виступив народний депутат України О.М.Карпов. Земляка привітав заступник голови Харківської ради народних депутатів О.В.Шаповал. Перший заступник міського голови Кам'янця-Подільського А.В.Шевчук оголосив рішення сесії міської ради про присвоєння П.Т.Троньку звання почесного громадянина міста і вручив йому відповідну відзнаку. Від ветеранів комсомолу, якому Петро Тимофійович віддав багато років життя, його привітав Ю.М.Єльченко, бажаючи ювіляру молодецького запалу й енергії.

Петра Тимофійовича прийшли поздоровити відомі митці. Музичні вітання дарували народні артисти України Дмитро Гнатюк, Анатолій Паламаренко, тріо бандуристок Національної філармонії України, солісти Національної капели бандуристів, тріості музики з Музею народної архітектури і побуту України.

На адресу ювіляра надійшло понад 200 поздоровлень, телеграм, листів від багатьох відомих діячів культури, науки, громадських організацій. Наприкінці урочистого вечора Петро Тимофійович сердечно подякував усім за поздоровлення, підкресливши, що все життя чесно трудився в ім'я Української держави та її народу. Довго не відпускали присутні ювіляра, кожному з них хотілося сказати щире слово.

Святкування ювілею П.Т.Тронька не обмежалося зазначеними урочистостями. Наукова громадськість України підготувала і провела низку заходів, присвячених 90-річчю від дня його народження. У світ вийшли чотири збірники наукових праць на пошану ювіляра, серед них – "Зразок вірного служіння Батьківщині" зі статтями його колег, учнів, фотодокументами. Печерська в місті Києві районна державна адміністрація ініціювала видання брошури "Історик і час" про життєвий і творчий шлях Почесного громадянина м. Києва П.Т.Тронька. До ювілею вийшло друге видання книги Л.Удод "П.Т.Тронько: портрет на тлі епохи". Міжнародну діяльність державного діяча П.Т.Тронька, малодосліджену сторінку його біографії висвітлено в праці А.І.Кудряченка і Є.М.Скляренка "Славний син України". Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського видала біобібліографічний покажчик праць П.Т.Тронька, влаштувала виставку його книг. Про книжкову виставку "Учений, людина, громадянин", відкриту в Державній історичній бібліотеці України, розповідає каталог, виданий за підтримки міністерства

культури і туризму України. Книжкова виставка була розгорнута і в Інституті історії України НАНУ, з колективом якого зв'язана творча праця П.Т.Тронька десятки років.

Матеріали про ювіляра були опубліковані в наукових часописах та періодичних виданнях таких, як "Український історичний журнал", "Віче", "Трибуна", "Культура", "Губернія", "Урядовий кур'єр", "Голос України", "День", "Сільські вісті", "Культура і життя", "Молодь України", "Хрещатик", "Демократична Україна", "Факти", "Освіта України", "Комуніст", "Київський вісник", "Вісник Харківського університету", "Прикарпатська правда", "Запорізька правда", "Голос православ'я" та ін. Низка теле- та радіопередач була присвячена життєвому подвигу Петра Тимофійовича Тронька.

Українська держава високо цінує свого достойного громадянина. 24 серпня 2005 р. у День Незалежності України Петру Тимофійовичу урочисто було вручено орден Ярослава Мудрого V ступеня за наполегливу працю і відданість своїй Батьківщині.

Співробітники Інституту історії України, відділу регіональних проблем історії України приєднуються до всіх поздоровлень і щиро зичать Петру Тимофійовичу козачього здоров'я, молодечої енергії, завзяття і творчого натхнення для нових справ.



*Президент України*

*Герою України, академіку  
Національної академії наук України  
П.Т.ТРОНЬКУ*

*Дорогий Петре Тимофійовичу*

Щиро вітаю Вас із славним ювілеєм – 90-річчям від дня народження. У цей урочистий день висловлюю слова вдячності за Ваше віддане служіння Україні.

Доля вела Вас непростими шляхами. Разом з українським народом Ви долали тяжкі випробування, разом з ним одержували великі перемоги. Війна, повоєнне відродження – все довелось винести, через все довелося пройти. Честь Вам за це і слава!

Неоціненним є Ваш внесок у розбудову незалежної України. Ваші наукові праці – безцінне багатство історичної науки. Вони відкрили нам невідомі сторінки нашого минулого, дали можливість по-новому оцінити свою історію. Своєю діяльністю з вивчення та збереження культурно-історичної спадщини нашої нації Ви здобули високе звання Патріарха вітчизняного краєзнавства. Складаю слова глибокого визнання Вашому науковому таланту. Сподіваюся – він і надалі служитиме Україні та українцям.

Радий, що свій ювілей Ви зустрічаєте в колі близьких, друзів, вдячних учнів. Вам є чим пишатися, є кому передати свою справу. Залишайтеся з нами. Ваш інтелект і досвід потрібні українському народу.

Міцного Вам здоров'я, довголіття та нових творчих успіхів.

**Віктор Ющенко**